

Bruksela, 13 czerwca 2022 r.
(OR. fr, en)

9764/22

ECOFIN 553
UEM 157
SOC 348
EMPL 230
COMPET 451
ENV 552
EDUC 221
RECH 344
ENER 260
JAI 815
GENDER 93
ANTIDISCRIM 73
JEUN 104
SAN 349

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr dok. Kom.:	9417/22 - COM(2022) 614 final
Dotyczy:	Zalecenie dotyczące ZALECENIA RADY w sprawie krajowego programu reform Węgier na 2022 r., zawierającego opinię Rady na temat przedstawionego przez Węgry programu konwergencji na 2022 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu wspomniany wyżej projekt zalecenia Rady, w wersji zmienionej i uzgodnionej przez różne komitety Rady, oparty na wniosku Komisji COM(2022) 614 final.

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Węgier na 2022 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Węgry programu konwergencji na 2022 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych¹, w szczególności jego art. 9 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

---

¹ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241², którym ustanowiono Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, weszło w życie w dniu 19 lutego 2021 r. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zapewnia wsparcie finansowe na rzecz realizacji reform i inwestycji, co pociąga za sobą impuls fiskalny finansowany przez Unię. Przyczynia się on do odbudowy gospodarczej oraz wdrażania zrównoważonych i pobudzających wzrost gospodarczy reform i inwestycji, których celem jest w szczególności promowanie zielonej i cyfrowej transformacji, zwiększając jednocześnie odporność i potencjalny wzrost gospodarek państw członkowskich. Pomaga również wzmocnić stabilność finansów publicznych oraz pobudzić wzrost i tworzenie miejsc pracy w średnim i długim okresie. Maksymalny wkład finansowy dla każdego państwa członkowskiego w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zostanie zaktualizowany w czerwcu 2022 r., zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (2) W dniu 24 listopada 2021 r. Komisja przyjęła roczną analizę zrównoważonego wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej na 2022 r. Należycie uwzględniono w niej Zobowiązanie społeczne z Porto, podpisane w dniu 7 maja 2021 r., do dalszego wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych, proklamowanego przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w dniu 17 listopada 2017 r. W dniu 25 marca 2022 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety rocznej analizy zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2022 r. W dniu 24 listopada 2021 r., na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011, Komisja przyjęła również sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzeżenia, w którym nie wskazała Węgier jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji. W tym samym dniu Komisja przyjęła również wniosek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2022 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Rada przyjęła wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu w dniu 14 marca 2022 r.

---

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

- (3) Inwazja Rosji na Ukrainę, która nastąpiła wkrótce po globalnej pandemii, znacząco zmieniła kontekst geopolityczny i gospodarczy. Skutki tej inwazji odczuwane przez gospodarki państw członkowskich to między innymi wyższe ceny energii, żywności i surowców oraz słabsze perspektywy wzrostu gospodarczego. Wyższe ceny energii stanowią duże obciążenie zwłaszcza dla gospodarstw domowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, które doświadczają ubóstwa energetycznego lub są nim zagrożone, oraz dla przedsiębiorstw najbardziej podatnych na podwyżki cen energii. Unia doświadczająca również bezprecedensowego napływu osób uciekających z Ukrainy. Skutki gospodarcze wynikające z prowadzonej przez Rosję wojny napastniczej w różnym stopniu odciskają się na poszczególnych państwach członkowskich. W tym kontekście w dniu 4 marca 2022 r. decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382³ uruchomiono po raz pierwszy dyrektywę Rady 2001/55/WE⁴, przyznając wysiedleńcom z Ukrainy prawo do legalnego pobytu w Unii, a także dostęp do kształcenia i szkolenia, rynku pracy, opieki zdrowotnej, mieszkań i opieki społecznej. Za pośrednictwem inicjatywy „Działanie w ramach polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie” (CARE) i dodatkowych płatności zaliczkowych w ramach programu „Wsparcie na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy” (REACT-EU) Węgry otrzymują nadzwyczajne wsparcie na zaspokojenie pilnych potrzeb w zakresie przyjmowania i integracji osób uciekających z Ukrainy.

---

³ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony (Dz.U. L 71 z 4.3.2022, s. 1).

⁴ Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12).

- (4) Biorąc pod uwagę szybko zmieniającą się sytuację gospodarczą i geopolityczną, europejski semestr ponownie służy do zakrojonej na szeroką skalę koordynacji polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia w 2022 r., ewoluując jednocześnie zgodnie z wymogami dotyczącymi wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, jak opisano w rocznej analizie zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2022 r. Realizacja przyjętych planów odbudowy i zwiększania odporności jest istotna dla realizacji priorytetów polityki w ramach europejskiego semestru, ponieważ plany te uwzględniają wszystkie stosowne zalecenia krajowe, wydane w cyklach europejskiego semestru w latach 2019 i 2020, lub znaczną część tych zaleceń. Zalecenia dla poszczególnych krajów na lata 2019 i 2020 pozostają aktualne również w odniesieniu do planów odbudowy i zwiększania odporności, które są uzupełniane, aktualizowane lub zmieniane zgodnie z art. 14, 18 i 21 rozporządzenia (UE) 2021/241, obok wszelkich innych zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych do dnia przedłożenia takich uzupełnionych, zaktualizowanych lub zmodyfikowanych planów odbudowy i zwiększania odporności.
- (5) Ogólna klauzula wyjścia przewidziana w pakcie stabilności i wzrostu została uruchomiona w marcu 2020 r. W swoim komunikacie z dnia 3 marca 2021 r., zatytułowanym „Rok od wybuchu pandemii COVID-19: działania z zakresu polityki fiskalnej”, Komisja przedstawiła swoją opinię, z której wynika że decyzję w sprawie dezaktywacji ogólnej klauzuli wyjścia lub dalszego jej stosowania należy podejmować w ramach oceny ogólnej stanu gospodarki, przy czym jednym z kluczowych kryteriów ilościowych powinien być poziom aktywności gospodarczej w Unii lub w strefie euro w porównaniu z poziomami sprzed kryzysu (na koniec 2019 r.). Zwiększona niepewność i poważne ryzyko pogorszenia się perspektyw gospodarczych w związku z wojną w Europie, bezprecedensowe podwyżki cen energii oraz utrzymujące się zakłócenia w łańcuchu dostaw uzasadniają przedłużenie na 2023 r. ogólnej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu.

- (6) Zgodnie z podejściem przyjętym w zaleceniu Rady z dnia 18 czerwca 2021 r.⁵, zawierającym opinię Rady na temat programu konwergencji Węgier na 2021 r., ogólny kurs polityki fiskalnej jest obecnie najlepiej mierzony zmianą wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów oraz z wyłączeniem tymczasowych środków nadzwyczajnych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19), ale z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezzwrotnego wsparcia (dotacji) w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz w ramach innych funduszy unijnych, w stosunku do średniookresowego potencjalnego wzrostu⁶. Wykraczając poza ogólny kurs polityki fiskalnej, aby ocenić, czy krajowa polityka fiskalna ma ostrożny charakter, a jej struktura sprzyja trwałej odbudowie gospodarczej zgodnej z celami zielonej i cyfrowej transformacji, należy zwrócić uwagę także na zmiany bieżących wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów oraz z wyłączeniem tymczasowych środków nadzwyczajnych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19) i inwestycji finansowanych z zasobów krajowych⁷.

---

⁵ Zalecenie Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2021 r. (Dz.U. C 304 z 29.7.2021, s. 78).

⁶ Szacunki dotyczące kursu polityki fiskalnej i jego elementów zawarte w niniejszym zaleceniu są szacunkami Komisji opartymi na założeniach leżących u podstaw prognozy Komisji z wiosny 2022 r. Szacunki Komisji dotyczące średniookresowego potencjalnego wzrostu nie uwzględniają pozytywnego wpływu reform, które są częścią planu odbudowy i zwiększania odporności i mogą pobudzić potencjalny wzrost.

⁷ Niefinansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ani innych funduszy unijnych.

- (7) W dniu 2 marca 2022 r. Komisja przyjęła komunikat zawierający ogólne wytyczne dotyczące polityki fiskalnej w 2023 r. (zwane dalej „wytycznymi fiskalnymi”), aby wesprzeć państwa członkowskie w przygotowaniu programów stabilności i konwergencji, a tym samym wzmocnić koordynację polityki. Opierając się na perspektywach makroekonomicznych w prognozie z zimy 2022 r., Komisja zwróciła uwagę, że w 2023 r. stosowne wydawałoby się przejście od ogółem wspierającego kursu polityki fiskalnej w latach 2020–2022 do zasadniczo neutralnego ogólnego kursu polityki fiskalnej, przy jednoczesnym zachowaniu gotowości do reagowania na zmieniającą się sytuację gospodarczą. Komisja stwierdziła, że zalecenia fiskalne na 2023 r. nadal powinny być różne dla poszczególnych państw członkowskich i uwzględniać potencjalne efekty zewnętrzne dla innych krajów. Komisja wezwała państwa członkowskie do uwzględnienia wytycznych w ich programach stabilności i konwergencji. Komisja zobowiązała się, że będzie ściśle monitorować sytuację gospodarczą i w razie potrzeby dostosuje swoje wytyczne polityczne, najpóźniej pod koniec maja 2022 r. w wiosennym pakiecie europejskiego semestru.
- (8) W odniesieniu do wytycznych fiskalnych zalecenia fiskalne na 2023 r. biorą pod uwagę gorsze perspektywy gospodarcze, zwiększoną niepewność i dalsze ryzyko pogorszenia się koniunktury oraz wyższą inflację, niż zakładano w prognozie Komisji z zimy 2022 r. W związku z powyższym działania fiskalne muszą mieć na celu rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz bezpieczeństwa energetycznego, a także zachowanie siły nabywczej gospodarstw domowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, tak aby złagodzić skutki podwyżek cen energii i pomóc ograniczyć presję inflacyjną wynikającą z efektów drugiej rundy za pomocą ukierunkowanych i tymczasowych środków. Polityka fiskalna musi pozostać elastyczna, aby można było ją dostosować do szybko zmieniających się okoliczności, w tym wyzwań, jakie pojawiają się w zakresie obrony i bezpieczeństwa w związku z prowadzoną przez Rosję wojną napastniczą przeciwko Ukrainie, oraz musi być zróżnicowana w poszczególnych państwach członkowskich w zależności od ich sytuacji fiskalnej i gospodarczej, w tym ich narażenia na kryzys i napływu wysiedleńców z Ukrainy.
- (9) W dniu 29 kwietnia 2022 r. Węgry przedłożyły swój krajowy program reform na 2022 r. oraz swój program konwergencji na 2022 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je równoczesnej ocenie.

- (10) W dniu 23 maja 2022 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe dotyczące Węgier 2022. Oceniono w nim postępy Węgier w uwzględnianiu stosownych zaleceń dla tego kraju przyjętych przez Radę w latach 2019, 2020 i 2021. Oceniono w nim również postępy Węgier we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów Unii dotyczących zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa, a także postępy w realizacji celów Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- (11) 29 kwietnia 2022 r. Węgry przedłożyły swój program konwergencji na 2022 r., z zachowaniem terminu określonego w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1466/97.
- (12) W dniu 23 maja 2022 r. Komisja wydała sprawozdanie na podstawie art. 126 ust. 3 Traktatu. W sprawozdaniu tym omówiono sytuację budżetową Węgier, ponieważ ich deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczył w 2021 r. określoną w Traktacie wartość referencyjną wynoszącą 3 % produktu krajowego brutto (PKB), a dług sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczył określoną w Traktacie wartość referencyjną wynoszącą 60 % PKB, w związku z czym państwo to nie przestrzegało warunków wartości odniesienia dotyczącej redukcji długu. W sprawozdaniu stwierdzono, że kryterium deficytu i kryterium długu nie zostały spełnione. Zgodnie z komunikatem z dnia 2 marca 2022 r. Komisja uznała w ramach swojej oceny wszystkich istotnych czynników, że zapewnienie zgodności z wartością odniesienia dotyczącą redukcji długu wiązałoby się ze zbyt trudnym i skoncentrowanym na wstępie wysiłkiem fiskalnym, który mógłby zagrozić wzrostowi gospodarczemu. W związku z tym zapewnienie zgodności z wartością odniesienia dotyczącą redukcji długu nie jest, zdaniem Komisji, uzasadnione w obecnych wyjątkowych warunkach gospodarczych. Zgodnie z zapowiedzią Komisja nie zaproponowała wszczęcia nowych procedur nadmiernego deficytu wiosną 2022 r. i ponownie oceni, czy konieczne jest zaproponowanie wszczęcia takich procedur jesienią 2022 r.

- (13) W swoim zaleceniu z dnia 20 lipca 2020 r.⁸ Rada zaleciła Węgrom przyjęcie w 2020 i 2021 r. wszelkich środków, zgodnie z ogólną klauzulą wyjścia, niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii COVID-19, wspomoczenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy. Ponadto zaleciła Węgrom – gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne – prowadzenie polityk fiskalnych mających na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim terminie i zapewnienie długookresowej zdolności do obsługi długu, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji. Według danych zweryfikowanych przez Eurostat, deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Węgier zmniejszył się z 7,8 % PKB w 2020 r. do 6,8 % w 2021 r. Działania w zakresie polityki fiskalnej podjęte przez Węgry wspierały odbudowę gospodarki w 2021 r., podczas gdy wartość tymczasowych nadzwyczajnych środków obniżyła się z 4,0 % PKB w 2020 r. do 0,8 % w 2021 r. Środki przyjęte przez Węgry w 2021 r. były zgodne z zaleceniem Rady z dnia 20 lipca 2020 r. Środki dyskrecjonalne w ramach polityki budżetowej, które rząd przyjął w latach 2020 i 2021, miały w większości charakter tymczasowy lub były zrównoważone środkami kompensacyjnymi. Jednocześnie niektóre z działań dyskrecjonalnych podjętych przez rząd w latach 2020–2021 nie były tymczasowe ani nie były zrównoważone środkami kompensacyjnymi; polegały one głównie na obniżeniu wysokości składek na ubezpieczenie społeczne opłacanych przez pracodawców, zniesieniu składek na szkolenia, zwolnieniu pracowników poniżej 25 roku życia z podatku dochodowego od osób fizycznych, ponownym wprowadzeniu 13. emerytury oraz podniesieniu wynagrodzeń lekarzy. Według danych zweryfikowanych przez Eurostat dług sektora instytucji rządowych i samorządowych zmniejszył się z 79,6 % PKB w 2020 r. do 76,8 % PKB w 2021 r.

---

⁸ Zalecenie Rady z dnia 20 lipca 2020 r. w sprawie krajowego programu reform Węgier na 2020 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Węgry programu konwergencji na 2020 r. (Dz.U. C 282 z 26.8.2020, s. 107).

(14) Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto prognozy budżetowe w programie konwergencji na 2022 r., jest korzystny. Rząd prognozuje, że realny PKB wzrośnie w 2022 r. o 4,3 %, a w 2023 r. – o 4,1 %. Z kolei w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się niższy wzrost realnego PKB – o 3,6 % w 2022 r. i o 2,6 % w 2023 r., głównie ze względu na przewidywany bardziej długotrwały wpływ makroekonomiczny wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie. W prognozie Komisji przewiduje się słabszy wzrost spożycia prywatnego, zwłaszcza w 2023 r., oraz wolniejszy wzrost inwestycji zarówno w 2022 r., jak i w 2023 r. W programie konwergencji na 2022 r. rząd oczekuje, że w 2022 r. deficyt nominalny spadnie do poziomu 4,9 % PKB, a w 2023 r. – do 3,5 % PKB. Spadek ten w 2022 r. jest wynikiem głównie utrzymującego się dynamicznego wzrostu nominalnego PKB. W programie konwergencji na 2022 r. przewidziano, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB spadnie w 2022 r. do 76,1 %, a w 2023 r. – do 73,8 %. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych w dniu granicznym prognozy deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2022 i 2023 przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. ma wynieść odpowiednio 6,0 % PKB i 4,9 % PKB. To większy deficyt, niż przewidywano w programie konwergencji na 2022 r., głównie ze względu na prognozowane mniej korzystne perspektywy makroekonomiczne, zwłaszcza w 2023 r., oraz wyższy wzrost wydatków, który obejmuje zastrzyki kapitałowe na rzecz przedsiębiorstw użyteczności publicznej w wysokości 1,1 % PKB w 2022 r. i dalsze 0,7 % w 2023 r. W prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się wyższą relację długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, która w 2022 r. ma wynieść 76,4 %, a w 2023 r. – 76,1 %. Różnica ta wynika z wyższego salda pierwotnego i mniej korzystnej dynamiki nominalnego PKB. Według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. średniookresowy (średnia z 10 lat) wzrost produktu potencjalnego szacowany jest na 3,2 %. Szacunki te nie uwzględniają jednak wpływu reform, które są częścią planu odbudowy i zwiększania odporności i które mogą zwiększyć potencjalny wzrost gospodarczy Węgier.

- (15) W 2022 r. rząd stopniowo wycofywał środki wprowadzone w reakcji na kryzys związany z COVID-19, w związku z czym prognozuje się, że tymczasowe środki nadzwyczajne zmaleją z 0,8 % PKB w 2021 r. do 0,0 % PKB w 2022 r. Na deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych mają wpływ środki, które przyjęto, aby przeciwdziałać gospodarczym i społecznym skutkom wzrostu cen energii, i których wartość w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. szacuje się na 1,2 % PKB w 2022 r. i 0,7 % PKB w 2023 r.⁹ Środki te polegają na transferach kapitałowych wypłacanych przez rząd w celu zrekompensowania przedsiębiorstwom użyteczności publicznej spodziewanych strat wynikających z regulowanych cen energii, tymczasowym obniżeniu akcyzy na paliwa oraz rekompensatach dla małych stacji benzynowych. Wszystkie środki poza stałymi pułapami detalicznych cen gazu i energii elektrycznej ogłoszono jako tymczasowe. Jeżeli jednak ceny energii pozostaną wysokie w 2023 r., niektóre z tych środków mogłyby zostać utrzymane. Niektóre z tych środków nie są ukierunkowane, w szczególności ogólne pułapy cen detalicznych energii oraz obniżki podatków akcyzowych. Na deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych ma również wpływ koszt zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy, który według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. ma wynieść 0,2 % PKB w 2022 r. i 0,3 % PKB w 2023 r.¹⁰
- (16) W swoim zaleceniu z dnia 18 czerwca 2021 r. Rada zaleciła, aby w 2022 r. Węgry realizowały wspierający kurs polityki fiskalnej, w tym wykorzystując impuls zapewniany przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, oraz utrzymały inwestycje finansowane z zasobów krajowych. Rada zaleciła również, by Węgry prowadziły – gdy warunki ekonomiczne na to pozwolą – politykę fiskalną mającą na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej oraz zapewnienie stabilności finansów publicznych w średnim okresie, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji w celu pobudzenia potencjału wzrostu gospodarczego.

---

⁹ Dane liczbowe odzwierciedlają poziom rocznych kosztów budżetowych tych środków wprowadzanych od jesieni 2021 r., w tym bieżących dochodów i wydatków, a także – w stosownych przypadkach – środków w zakresie nakładów inwestycyjnych.

¹⁰ Zakłada się, że łączna liczba wysiedleńców, którzy dotrą z Ukrainy do Unii, osiągnie stopniowo 6 mln do końca 2022 r., a ich rozmieszczenie geograficzne szacuje się na podstawie wielkości istniejącej diaspory, względnej liczby ludności przyjmującego państwa członkowskiego oraz rzeczywistego rozmieszczenia wysiedleńców z Ukrainy w całej Unii od marca 2022 r. W przypadku kosztów budżetowych na osobę szacunki opierają się na modelu mikrosymulacyjnym Euromod opracowanym przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji, z uwzględnieniem zarówno transferów pieniężnych, do których osoby te mogą być uprawnione, jak i świadczeń rzeczowych, takich jak edukacja i opieka zdrowotna.

(17) Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2022 r. i z uwzględnieniem informacji zawartych w programie konwergencji Węgier na 2022 r. prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r. będzie zasadniczo neutralny, na poziomie -0,1 % PKB, podczas gdy Rada zaleciła wspierający kurs polityki fiskalnej¹¹. Węgry planują wspieranie odbudowy gospodarki poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji, zgodnie z zaleceniem Rady. Prognozuje się, że pozytywny wpływ, jaki na działalność gospodarczą mają wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych, zmaleje o 1,0 punktu procentowego PKB w porównaniu z 2021 r. ze względu na spodziewane spowolnienie absorpcji unijnych środków finansowych¹². Przewiduje się, że inwestycje finansowane z zasobów krajowych będą miały ekspansywny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 0,2 punktu procentowego w 2022 r.¹³ W związku z tym Węgry planują utrzymać inwestycje finansowane z zasobów krajowych, zgodnie z zaleceniem Rady. Jednocześnie prognozuje się, że wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2022 r. będzie mieć ekspansywny wpływ na ogólny kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 0,4 punktu procentowego. Obejmuje to dodatkowy wpływ środków mających zaradzić gospodarczym i społecznym skutkom wzrostu cen energii (0,1 % PKB), a także koszty zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy (0,2 % PKB). Szereg działań dyskrejonalnych przyczynia się również do wzrostu bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych (po skorygowaniu o nowe środki po stronie dochodów), takich jak przywrócenie trzynastej emerytury, świadczenia związane z wynagrodzeniami dla funkcjonariuszy organów ścigania i wojskowych, obniżenie opłacanych przez pracodawców składek na ubezpieczenie społeczne oraz składek na szkolenia.

---

¹¹ Ujemna wartość wskaźnika odpowiada nadwyżce wzrostu wydatków pierwotnych w porównaniu ze średniookresowym wzrostem gospodarczym, wskazując na ekspansywną politykę fiskalną.

¹² Są to prognozy Komisji. Komisja nie dokonała jeszcze oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier.

¹³ Przewiduje się, że inne wydatki kapitałowe finansowane z zasobów krajowych będą miały ekspansywny wpływ wynoszący 0,4 punktu procentowego PKB, co w dużej mierze wynika z wpływu fiskalnego dokapitalizowania przedsiębiorstw użyteczności publicznej.

- (18) W prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się, że w 2023 r. kurs polityki fiskalnej będzie na poziomie +1,9 % PKB, przy założeniu kontynuacji dotychczasowej polityki¹⁴. Prognozuje się, że w 2023 r. Węgry będą nadal wykorzystywać dotacje w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających odbudowę. Prognozuje się, że pozytywny wpływ, jaki na działalność gospodarczą mają wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych, wzrośnie o 0,3 punktu procentowego PKB w 2023 r. Przewiduje się, że inwestycje finansowane z zasobów krajowych będą miały ekspansywny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 0,4 punktu procentowego w 2023 r.¹⁵ Jednocześnie przewiduje się, że wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2023 r. będzie mieć restrykcyjny wpływ na ogólny kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 1,9 punktu procentowego. Obejmuje to wpływ wycofywania środków wprowadzonych w obliczu wzrostu cen energii (0,1 % PKB), a także dodatkowe koszty zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy (0,1 % PKB).
- (19) W programie konwergencji na 2022 r. przewiduje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych będzie stopniowo obniżać się do 2,5 % PKB w 2024 r. i do 1,5 % w 2025 r. W związku z tym planuje się, że do 2024 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych spadnie poniżej 3 % PKB. W programie konwergencji na 2022 r. przewidziano spadek relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB do 2025 r. – w 2024 r. ma ona obniżyć się najpierw do 70,4 %, a w 2025 r. – do 66,9 %. Z analizy przeprowadzonej przez Komisję wynika, że zagrożenie dla długookresowej zdolności do obsługi długu wydaje się średnie w średnim okresie.

---

¹⁴ Dodatnia wartość wskaźnika odpowiada niedoborowi wzrostu wydatków pierwotnych w porównaniu ze średniookresowym wzrostem gospodarczym, wskazując na restrykcyjną politykę fiskalną.

¹⁵ Przewiduje się, że inne wydatki kapitałowe finansowane z zasobów krajowych będą miały restrykcyjny wpływ wynoszący 0,6 punktu procentowego PKB, co wynika w dużej mierze ze stopniowego wycofywania dotacji na remonty dla rodzin i niższego szacowanego dokapitalizowania przedsiębiorstw użyteczności publicznej niż w 2022 r.

- (20) Przewiduje się, że wskutek starzenia się społeczeństwa i wzrostu długu publicznego w czasie kryzysu związanego z COVID-19 nasilą się wyzwania związane z długoterminową stabilnością fiskalną na Węgrzech. Przewiduje się, że wydatki na emerytury znacznie wzrosną – z około 8 % w 2019 r. do ponad 12 % PKB w 2070 r. Wskaźniki stabilności finansów publicznych wskazują na średnie zagrożenie dla stabilności w perspektywie średnioterminowej i wysokie – w długoterminowej. Niedawne środki z zakresu polityki potęgują wyzwanie związane ze stabilnością, zwiększając długoterminowe zobowiązania emerytalne rządu. Oczekuje się, że 13. emerytura przywrócona w 2021 i 2022 r. zwiększy wydatki na emerytury. Przewiduje się, że zmiany w systemach podatkowych i emerytalnych wprowadzone w ostatnim dziesięcioleciu zwiększą wydatki na emerytury osób o wysokich dochodach i pogłębią nierówności między emerytami. Środki te obejmują zniesienie pułapu dochodów stanowiących podstawę do obliczania emerytury i pułapu wysokości emerytur oraz wprowadzenie zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych, który zwiększa dochód stanowiący podstawę do obliczania emerytury osób o wysokich dochodach. Emerytura minimalna pozostaje nominalnie niezmienną od 2008 r., co ma wpływ na sytuację osób, które miały przerwy w zatrudnieniu oraz których średnie zarobki w trakcie ich kariery zawodowej były niskie.

- (21) W dniu 30 grudnia 2021 r. Węgry przedłożyły dokumenty programowe dotyczące polityki spójności w odniesieniu do umowy o partnerstwie, przewidziane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060¹⁶, a w dniu 26 stycznia 2022 r. – Program na rzecz Rozwoju Gospodarczego i Innowacji Plus. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1060 Węgry mają uwzględnić w programowaniu funduszy polityki spójności na lata 2021–2027 stosowne zalecenia krajowe. Jest to jeden z warunków wstępnych poprawy skuteczności i zmaksymalizowania wartości dodanej wsparcia finansowego otrzymywanego z funduszy polityki spójności, przy jednoczesnym przyczynianiu się do koordynacji, komplementarności i spójności między tymi funduszami polityki spójności a innymi instrumentami i funduszami unijnymi. Pomyślne wdrożenie programów polityki spójności zależy również od usunięcia przeszkód dla inwestycji wspierających zieloną i cyfrową transformację oraz zrównoważony rozwój terytorialny.
- (22) Sytuacja na węgierskim rynku pracy jest zasadniczo dobra, nadal jednak istnieją wyzwania związane z niskim wskaźnikiem zatrudnienia kobiet i grup defaworyzowanych. Matki z małymi dziećmi często przez długi czas pozostają poza rynkiem pracy, m.in. z powodu niedoboru miejsc w placówkach opieki nad dziećmi w wieku poniżej trzech lat. Dzięki specjalnym programom liczba miejsc w placówkach opieki nad dziećmi stopniowo wzrasta, ale przedszkola borykają się również z niedoborem personelu. Wskaźnik zatrudnienia można by znacznie zwiększyć w niektórych grupach defaworyzowanych, takich jak osoby o niskich kwalifikacjach, długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami i Romowie. Grupy te można by lepiej mobilizować, wyposażając je w umiejętności i aktywnie pomagając im w znalezieniu pracy. Pomoc przy poszukiwaniu pracy jest ograniczona, a tylko połowa zarejestrowanych bezrobotnych otrzymuje świadczenia finansowe. Okres wypłacania zasiłku dla bezrobotnych jest jednym z najkrótszych w Unii. Bezrobocie koncentruje się w regionach słabiej rozwiniętych i na obszarach wiejskich.

---

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

(23) Zagrożenie ubóstwem znacznie się zmniejszyło, ale wiele osób nadal nie jest w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb. Wskaźniki deprivacji materialnej i społecznej – zwłaszcza w przypadku dzieci – nadal należą do najwyższych w Unii. Ubóstwo i wykluczenie społeczne koncentrują się w określonych terytoriach i dotyczą określonych grup. Wskaźniki ubóstwa w przypadku Romów są od trzech do czterech razy wyższe, po części z powodu ich bardziej ograniczonego dostępu do rynku pracy i usług publicznych. W ciągu ostatniej dekady osłabiła się siatka bezpieczeństwa socjalnego w przypadku rodzin, które nie mają stabilnego zatrudnienia, a ostatnio pogłębiła się także luka dochodowa ubogich. System podatkowy nieproporcjonalnie obciąża pracowników o niższych wynagrodzeniach. Rodziny o niskich dochodach rzadziej również korzystają z ulgi podatkowej na dziecko. Ich główne źródła dochodu, takie jak wynagrodzenie za roboty publiczne, dochód minimalny i dodatek rodzinny, nie nadążają za wzrostem kosztów utrzymania. Regulowane ceny energii dla gospodarstw domowych pozostały niezmienione, co częściowo chroni gospodarstwa domowe przed niedawnymi podwyżkami cen surowców. Nie pomaga to jednak ubogim gospodarstwom domowym na obszarach wiejskich wykorzystujących do ogrzewania paliwa stałe. Rosnące ceny nieruchomości mieszkalnych są kolejnym wyzwaniem dla rodzin o niskich dochodach, które mają trudności z uzyskaniem wsparcia w ramach programów mieszkalnictwa publicznego. Tymczasem pula mieszkań w ramach mieszkalnictwa socjalnego stała się ograniczona i są one często w złym stanie.

(24) Wyniki kształcenia na Węgrzech są poniżej średniej unijnej. Umiejętności podstawowe uczniów w wieku 15 lat są znacznie poniżej średniej unijnej i średniej regionalnej, i w ciągu ostatniej dekady obniżyły się. W przeciwieństwie do tendencji europejskich odsetek osób wcześniej kończących naukę nie poprawił się w ostatnim dziesięcioleciu: w 2021 r. wyniósł 12,0 %, czyli powyżej średniej unijnej wynoszącej 9,7 %. Odsetek osób wcześniej kończących naukę jest wyższy w najsłabiej rozwiniętych obszarach i sześciokrotnie wyższy wśród Romów niż w przypadku pozostałych osób. Odsetek osób w wieku 25–34 lat posiadających dyplom ukończenia studiów wyższych wzrósł od 2010 r., ale nadal jest jednym z najniższych w Unii. Udział w uczeniu się dorosłych wynosi nieco ponad połowę średniej unijnej. Umiejętności cyfrowe są niewystarczające, zwłaszcza wśród osób biedniejszych. W dwóch najniższych kwartylach dochodu zaledwie 13 % i 18 % Węgrów posiada co najmniej podstawowe umiejętności cyfrowe; odsetki te należą do najniższych w Unii. Uczniowie wywodzący się z grup defaworyzowanych mają niewielkie szanse na wejście na ścieżkę szkolnictwa wyższego. Nierówność w edukacji ogranicza możliwości mobilności społecznej. Niska skuteczność i brak równości systemu szkolnictwa wynikają prawdopodobnie z niskiego poziomu autonomii programowej, braku różnorodności społeczno-ekonomicznej w szkołach i niskich wynagrodzeń nauczycieli. Coraz większym problemem jest też niedobór nauczycieli. Chociaż zagregowane wskaźniki, takie jak stosunek liczby nauczycieli do uczniów, nie wykazują poważnych niedoborów, bardziej szczegółowa analiza pokazuje, że istnieją niedobory w przypadku konkretnych przedmiotów, takich jak matematyka, nauki przyrodnicze i języki obce. Niedobory nauczycieli są również związane z rozdrobnieniem systemu szkolnictwa, ponieważ połowa wszystkich szkół podstawowych i średnich I stopnia liczy mniej niż 150 uczniów. Z powodu braku wykwalifikowanych nauczycieli cierpią w szczególności szkoły o wysokim odsetku uczniów wywodzących się z grup defaworyzowanych. Ponad połowa absolwentów kierunków pedagogicznych wybiera ostatecznie inną karierę zawodową ze względu na duże obciążenie pracą i niskie wynagrodzenie nauczycieli, zwłaszcza na początku kariery zawodowej. Ponadto scentralizowane zarządzanie szkołami sprawia, że dyrektorzy szkół mają ograniczoną samodzielność i ograniczone narzędzia do poprawy jakości nauczania.

- (25) Wyniki w dziedzinie zdrowia są gorsze niż w większości państw członkowskich, co jest związane zarówno z niezdrowym stylem życia, jak i ograniczoną skutecznością świadczenia opieki zdrowotnej. Współczynniki dotyczące palenia, nadużywania alkoholu i otyłości należą do najwyższych w Unii. Węgrzy należą do grupy obywateli Unii, którzy są najbardziej narażeni na przedwczesny zgon z powodu złej jakości powietrza. Liczba zgonów możliwych do uniknięcia jest jedną z najwyższych w Unii, częściowo na skutek niewystarczających badań przesiewowych i niewłaściwego zarządzania podstawową opieką zdrowotną. Obserwuje się znaczące różnice społeczno-ekonomiczne w dostępie do dobrej jakości opieki ze względu na znaczny niedobór personelu medycznego, w szczególności lekarzy ogólnych i pielęgniarek. Sieć szpitali charakteryzuje się rozdrobnieniem i dużą liczbą łóżek szpitalnych. Węgierscy pacjenci pozostają w szpitalach najdłużej w całej Unii, ponieważ poziom korzystania z zabiegów chirurgii ambulatoryjnej pozostaje niski w porównaniu ze średnią unijną. Niedawne reformy mają zachęcać lekarzy ogólnych do współpracy, dzięki czemu mogłaby się poprawić jakość świadczonych usług. Wprowadzono istotne środki w celu wyeliminowania nieformalnych płatności ze strony pacjentów i rozwiązania problemu niedoborów lekarzy.
- (26) Wadliwe mechanizmy niezależnej kontroli oraz ściśle wzajemne powiązania między polityką a niektórymi przedsiębiorstwami sprzyjają korupcji. W wielu wypadkach poważnych zarzutów o korupcję z udziałem urzędników wysokiego szczebla lub ich bezpośredniego otoczenia nie podejmuje się zdecydowanych działań mających na celu ściganie tych przestępstw. Zastrzeżenia budzi kwestia odpowiedzialności za decyzje o umarzaniu postępowań, ponieważ nie ma skutecznych środków odwoławczych od decyzji prokuratury o odmowie ścigania domniemanej działalności przestępczej. Ramy antykorupcyjne są jeszcze bardziej osłabiane wskutek coraz mniejszych możliwości nadzoru obywatelskiego w kontekście ograniczania wolności mediów, nieprzyjaznego środowiska dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz powracających trudności związanych ze stosowaniem zasad przejrzystości i dostępu do informacji publicznej. W grudniu 2021 r. rząd odroczył wdrożenie większości środków przewidzianych w strategii antykorupcyjnej na lata 2020–2022¹⁷.

---

¹⁷ W dniu 27 kwietnia Komisja skierowała do Węgier pisemne powiadomienie na podstawie art. 6 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 1).

- (27) Niezależność, efektywność i jakość systemu wymiaru sprawiedliwości mają podstawowe znaczenie dla przyciągnięcia działalności gospodarczej i umożliwienia wzrostu gospodarczego. Utrzymują się zastrzeżenia dotyczące niezależności sądów. Krajowa Rada Sądownicza nadal boryka się z trudnościami w zapewnianiu przeciwwagi dla uprawnień Prezesa Krajowego Urzędu Sądownictwa. Przepisy dotyczące wyboru Prezesa Sądu Najwyższego stwarzają ryzyko wywierania wpływu politycznego na sąd najwyższej instancji w kraju. Brak przejrzystości systemu przydzielania spraw nie pozwala stronom sprawdzić, czy nie zastosowano nienależnej swobody uznania. Pojawiły się pytania dotyczące roli Trybunału Konstytucyjnego – składającego się z członków wybieranych przez Parlament bez udziału przedstawicieli sądownictwa – w przeglądzie wyroków sądów powszechnych.
- (28) W porównaniu z innymi państwami członkowskimi wyniki Węgier są słabe pod względem dialogu społecznego, zaangażowania zainteresowanych stron w rozwój prawa pierwotnego, konsultacji z partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim oraz wykorzystywania instrumentów opartych na dowodach. Systematycznie lekceważone są krajowe przepisy dotyczące obowiązkowych konsultacji społecznych projektów aktów prawnych i ich ocen skutków. Liczba aktów prawnych, które były przedmiotem konsultacji, znacznie spadła w ostatnich latach.
- (29) Wdrożono środki mające na celu dalszą poprawę systemu podatkowego, lecz niektóre wyzwania pozostają aktualne. Opodatkowanie pracy zmalało, ale nadal jest wysokie w przypadku wielu osób o niskich dochodach. Podatki specyficzne dla sektorów oraz duża liczba małych podatków komplikują system podatkowy i przyczyniają się do wzrostu kosztów przestrzegania przepisów, zwłaszcza dla mniejszych firm.

(30) Bariery regulacyjne i zaangażowanie państwa w rynki produktowe są przeszkodą w wyborze efektywnych przedsiębiorstw i ograniczają konkurencję. Zwalnianie *ad hoc* transakcji handlowych z kontroli konkurencji utrudnia funkcjonowanie rynku i ogranicza inwestycje. Kolejnym problemem jest nieprzewidywalność ram prawnych, szczególnie w sektorze detalicznym, który w ostatnich latach doświadcza częstych zmian przepisów. Przepisy i podatki mogą uniemożliwiać rozwój przedsiębiorstw, zwłaszcza w sektorze handlu detalicznego i usług użyteczności publicznej. Utrzymują się też restrykcyjne przepisy dotyczące zawodów regulowanych. Powolne i kosztowne postępowania upadłościowe mogą utrudniać restrukturyzację upadających przedsiębiorstw. Rynek zamówień publicznych pozostaje pod niekorzystnym wpływem praktyk antykonkurencyjnych. Odsetek zamówień udzielonych w postępowaniach, w których był tylko jeden oferent, pozostaje jednym z najwyższych w Unii. Władze poprawiły nadzór nad prawidłowością zamówień publicznych w odpowiedzi na wcześniejsze ustalenia z kolejnych (przeprowadzonych w 2014, 2015 i 2017 r.) audytów Komisji w dziedzinie zarządzania funduszami unijnymi, w których stwierdzono poważne systemowe uchybienia i nieprawidłowości, w szczególności w odniesieniu do stosowania umów ramowych. To, czy wszystkie wcześniej zidentyfikowane niedociągnięcia w pełni usunięto, okaże się w praktyce. W ostatnim czasie pojawiły się nowe zagrożenia związane z prawdopodobnym wyłączeniem trustów interesu publicznego z zakresu obowiązywania przepisów dotyczących zamówień publicznych. W lutym 2021 r. rząd wyznaczył sobie ambitny cel zmniejszenia odsetka postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z tylko jedną ofertą do poniżej 15 %, nie ustalając przy tym jednak harmonogramu.

- (31) Transformacja w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu jest nadal na wczesnym etapie. Połowa terytorium Węgier jest w znacznym stopniu narażona na ryzyko związane ze zmianą klimatu, w tym na susze i powodzie. Stwarza to potrzebę zrównoważonych rozwiązań w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, w szczególności poprzez retencję wody w oparciu o zasoby przyrody, np. poprzez przywrócenie naturalnej hydrologii, dostosowanie praktyk rolniczych oraz staranne monitorowanie poboru wód gruntowych i powierzchniowych do nawadniania. Problemem jest wciąż jakość powietrza i wody. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest spalanie paliw stałych w domach oraz emisje z sektorów rolnictwa i transportu. Duża część sieci zaopatrzenia w wodę pitną jest w złym stanie, a otoczenie regulacyjne stwarza bariery dla inwestycji. Gospodarka o obiegu zamkniętym jest nadal na wstępnym etapie, a recykling odpadów komunalnych jest słabo rozwinięty, nie ma też odpowiednich instrumentów gospodarczych, aby sprostać wyzwaniom w obszarze środowiska naturalnego. Reorganizację gospodarowania odpadami rząd przeprowadził w kilku etapach. Zmiany ograniczyły konkurencję w tym sektorze, czego skutkiem ubocznym jest spadek wydajności recyklingu i współczynników recyklingu. Sektory, które prawdopodobnie skurczą się lub ulegną przekształceniu w wyniku zielonej transformacji, zapewniają miejsca pracy prawie 4 % wszystkich pracowników; mogą oni szczególnie potrzebować podniesienia i zmiany kwalifikacji. Niedobory pracowników w sektorze energetycznym mogą utrudniać przechodzenie na neutralność klimatyczną.
- (32) Infrastruktura transportowa charakteryzuje się gęstą siecią autostrad i zelektryfikowanych linii kolejowych. Węgry doświadczają znacznego wzrostu emisji w sektorze transportu, który szybko staje się największym sektorem emitującym. Węgry należą do państw członkowskich o największym zagęszczeniu ruchu, z rosnącą liczbą utraconych godzin na kierowcę na obszarach miejskich. Stale rośnie udział bezemisyjnych samochodów osobowych wśród nowo rejestrowanych pojazdów oraz liczba punktów ładowania. Choć odpowiadające im wskaźniki wykazują wiodącą pozycję wśród państw w regionie, są one nadal poniżej średniej unijnej.

- (33) Badania naukowe i innowacje są kluczową siłą napędową długoterminowego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności. Węgry są początkującym innowatorem. Wydatki na badania i rozwój rosły i w 2020 r. osiągnęły poziom 1,61 % PKB. Główną przeszkodą dla innowacji jest niedobór wysoko wykwalifikowanych pracowników. Odsetek osób z wyższym wykształceniem należy do najniższych w Unii. Niedawne zwolnienie młodych pracowników z podatku dochodowego od osób fizycznych i inne zmiany strukturalne ograniczające wolność akademicką zmniejszają atrakcyjność szkolnictwa wyższego. Umiejętności cyfrowe i korzystanie z technologii cyfrowych przez przedsiębiorstwa i służby publiczne utrzymują się poniżej średniej unijnej.
- (34) Celem wniosku Komisji w sprawie planu REPowerEU – przygotowanego na podstawie mandatu powierzonego Komisji przez szefów państw lub rządów Unii w Deklaracji wersalskiej – jest jak najszybsze uniezależnienie Unii od importu paliw kopalnych z Rosji. W tym celu Komisja zamierza określić najodpowiedniejsze projekty, inwestycje i reformy na poziomie krajowym, regionalnym i unijnym w porozumieniu z państwami członkowskimi. Środki te służą zmniejszeniu zależności od paliw kopalnych ogółem, a także znalezieniu innych źródeł importu paliw kopalnych niż Rosja.

(35) Sektor energetyczny Węgier jest w dużym stopniu uzależniony od paliw kopalnych z Rosji. Według danych z 2020 r.¹⁸ niemal cały import gazu ziemnego pochodzi z Rosji (95 % w porównaniu ze średnią unijną wynoszącą 44 %). Zależność od Rosji w odniesieniu do ropy naftowej jest również powyżej średniej unijnej (61 % w porównaniu z 26 %), jest natomiast niższa w przypadku węgla (22 % w porównaniu z 54 %). Udział gazu ziemnego w koszyku energetycznym jest wyższy niż średnia unijna (35 % w porównaniu z 24 %), niższy jest natomiast udział ropy naftowej (30 % w porównaniu z 33 %) i węgla (7 % w porównaniu z 11 %). Udział źródeł odnawialnych w zużyciu energii końcowej brutto na poziomie 13,9 % jest jednym z najniższych w Unii. Węgry planują w większym stopniu korzystać z energii słonecznej, natomiast potencjał energii wiatrowej i geotermalnej pozostaje niewykorzystany. Sieć elektroenergetyczna wymaga inwestycji, np. wprowadzenia inteligentnego pomiaru, systemów prosumentów, społeczności energetycznych i dynamicznego ustalania cen, aby zwiększyć wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Można by ponadto uprościć procedury wydawania pozwoleń na instalację obiektów wykorzystujących odnawialne źródła energii. Zaleca się, aby nowe inwestycje w infrastrukturę i sieci związane z gazem były w miarę możliwości dostosowane do przyszłych wyzwań, tak by można było zapewnić ich długoterminowy zrównoważony charakter przez zmianę w przyszłości ich przeznaczenia do celów wykorzystywania paliw zrównoważonych. Istnieje potencjał znacznej poprawy efektywności energetycznej w sektorze budownictwa mieszkaniowego, co pozwoliłoby jeszcze bardziej zmniejszyć zależność. Stosowanie surowszych norm środowiskowych do nowych mieszkań odroczone o 18 miesięcy do czerwca 2022 r. Obecny program renowacji budynków mieszkalnych nie skupia się na efektywności energetycznej i wyklucza w praktyce rodziny znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji. Jednolicie niski poziom regulowanych cen energii, niezależnie od dochodu gospodarstwa domowego czy poziomu zużycia, zwiększa nierówności dochodowe i nie zachęca do oszczędzania energii. Realizacja przez Węgry celów pakietu „Gotowi na 55” będzie wymagać dalszego zwiększenia ambicji w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej.

---

¹⁸ Eurostat (2020), udział importu z Rosji w łącznym imporcie gazu ziemnego, surowej ropy naftowej i węgla kamiennego. Średnia wielkość całkowitego importu dla UE-27 opiera się na wielkości importu spoza UE-27. W przypadku Węgier całkowity import obejmuje handel wewnątrzunijny. Dane dla ropy naftowej nie obejmują produktów rafinowanych. Należy zauważyć, że chociaż Węgry są w dużym stopniu uzależnione od importu gazu rosyjskiego, znaczną jego część eksportują do państw sąsiadujących. W związku z tym uzależnienie od gazu na spożycie krajowe jest prawdopodobnie niższe niż wynika to ze zgłoszonych danych, choć nadal znaczne.

- (36) Chociaż przyspieszenie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej oraz odchodzenia od paliw kopalnych spowoduje znaczne koszty restrukturyzacji w kilku sektorach, Węgry mogą skorzystać z mechanizmu sprawiedliwej transformacji w kontekście polityki spójności, aby złagodzić społeczno-gospodarcze skutki transformacji w najbardziej dotkniętych nimi regionach. Ponadto Węgry mogą wykorzystać Europejski Fundusz Społeczny Plus, ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057¹⁹, do poprawy możliwości zatrudnienia i wzmocnienia spójności społecznej.
- (37) W świetle dokonanej przez Komisję oceny Rada przeanalizowała program konwergencji na 2022 r., a jej opinia²⁰ znajduje odzwierciedlenie w zaleceniu 1,

NINIEJSZYM ZALECA Węgrom podjęcie w latach 2022 i 2023 działań mających na celu:

1. W 2023 r. – zapewnienie, aby wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych był zgodny z ogólnie neutralnym kursem polityki, przy uwzględnieniu dalszego tymczasowego i ukierunkowanego wsparcia dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw najbardziej narażonych na podwyżki cen energii oraz dla osób uciekających z Ukrainy. Zapewnienie gotowości do dostosowania wydatków bieżących do zmieniającej się sytuacji. Rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, uwzględniając inicjatywę REPowerEU, w tym poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych. W okresie po 2023 r. – prowadzenie polityki fiskalnej mającej na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim terminie. Poprawę długoterminowej stabilności systemu emerytalnego, przy jednoczesnym zachowaniu adekwatności, w szczególności poprzez rozwiązanie problemu nierówności w dochodach.
2. Szybkie sfinalizowanie negocjacji z Komisją w sprawie dokumentów programowych dotyczących polityki spójności na lata 2021–2027 w celu rozpoczęcia ich wdrażania.

---

¹⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 21).

²⁰ Na podstawie art. 9 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97.

3. Kontynuowanie integracji na rynku pracy grup najbardziej wrażliwych, w szczególności przez podnoszenie kwalifikacji, oraz przedłużenie okresu wypłacania świadczeń dla bezrobotnych. Poprawę adekwatności pomocy społecznej oraz zapewnienie wszystkim powszechnego dostępu do niezbędnych usług i odpowiednich warunków mieszkaniowych. Poprawę wyników kształcenia oraz zwiększenie uczestnictwa grup defaworyzowanych, zwłaszcza Romów, w wysokiej jakości powszechnym systemie edukacji. Poprawę dostępu do wysokiej jakości usług w zakresie profilaktyki i podstawowej opieki zdrowotnej.
4. Wzmocnienie ram antykorupcyjnych, w tym przez zwiększenie skuteczności działań prokuratorskich i poprawę dostępu do informacji, oraz wzmocnienie niezależności sądów. Poprawę jakości i przejrzystości procesu decyzyjnego przez skuteczny dialog społeczny, utrzymywanie kontaktów z pozostałymi zainteresowanymi stronami i regularne oceny skutków. Dalsze upraszczanie systemu podatkowego. Poprawę konkurencji oraz przewidywalności regulacji w sektorze usług, w szczególności w sektorze handlu detalicznego i usług użyteczności publicznej, oraz systematyczne prowadzenie kontroli konkurencji w przypadku transakcji handlowych. Poprawę konkurencji w zamówieniach publicznych.
5. Wspieranie reform i inwestycji w zrównoważone gospodarowanie wodą i odpadami oraz aspektu obiegu zamkniętego w gospodarce, cyfryzacji przedsiębiorstw, umiejętności ekologicznych i cyfrowych oraz badań naukowych i innowacji.
6. Ograniczenie ogólnej zależności od paliw kopalnych poprzez przyspieszenie wprowadzania odnawialnych źródeł energii, w szczególności poprzez usprawnienie procedur wydawania pozwoleń i modernizację infrastruktury elektroenergetycznej. Dywersyfikację importu paliw kopalnych, poprzez m.in. wzmocnienie połączeń międzysystemowych z udziałem innych krajów. Zmniejszenie zależności od paliw kopalnych w przypadku budynków i transportu poprzez zwiększenie wysiłków na rzecz środków w zakresie efektywności energetycznej dla wszystkich, zwłaszcza w domach mieszkalnych, oraz na rzecz zrównoważonego transportu, w szczególności poprzez elektryfikację.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący/Przewodnicząca